

DOI 10.47315/archives2024.338.085

УДК 930.25(497.4):061.1ЄС

Наталія Залєток

докторка історичних наук,
старша дослідниця,
завідувачка відділу архівознавства,
Український науково-дослідний інститут
архівної справи та документознавства
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5319-3876>

Євгенія Чорноморець

кандидатка філософських наук,
старша наукова співробітниця
відділу архівознавства,
Український науково-дослідний інститут
архівної справи та документознавства
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1521-0129>

ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В АРХІВНІЙ ГАЛУЗІ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ СЛОВЕНІЯ

Анотація. **Мета статті** – проаналізувати багаторічний практичний досвід долучення Республіки Словенія до ініціатив Європейського Союзу (ЄС) в архівній галузі. Це дасть змогу глибше простудіювати та висвітлити практики взаємодії архівних установ країн-учасниць ЄС та особливості імплементації дотичного до архівної сфери законодавства ЄС на національному рівні. Наразі цим проблемам не було приділено достатньої уваги в наукових публікаціях. Крім того, ця наукова розвідка може мати практичне значення для формування загальної стратегії інтеграції українських архівів в європейський простір і розроблення конкретних кроків для її реалізації. **Методологія** дослідження полягає в комплексному застосуванні загальнонаукових (аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення) та спеціально-наукових (історико-джерелознавчого аналізу, анкетування) методів. **Наукова новизна.** В статті вперше в українській історіографії проаналізовано різні напрями діяльності Архіву Республіки Словенія, пов'язані з інтеграцією до ЄС. Висвітлено, яким чином здійснювалася адаптація національного архівного та суміжного законодавства до норм права ЄС. Визначено, в яких проектах з архівної співпраці країн-членів ЄС брала участь Словенія. Основою цього дослідження стали не лише релевантні нормативно-правові акти та опубліковані наукові розвідки з теми, а й відомості, отримані безпосередньо від словенських колег-архівістів. У **висновках** узагальнено результати дослідження та показано, що Архів РС бере активну участь у діяльності органів ЄС, які формують стратегію архівної співпраці країн-членів (Європейської ради національних архівістів (European Board of National Archivists (EBNA)) та Європейської архівної групи (European Archives

© Н. Залєток, Є. Чорноморець, 2024

Group (EAG)). Встановлено, що під час інтеграції Словенії до ЄС національне архівне законодавство не зазнало змін, оскільки нормативні акти ЄС, які безпосередньо стосуються архівної сфери, мають рекомендаційний характер, а обов'язкове суміжне законодавство ЄС було імплементоване лише до відповідних національних законодавчих і нормативно-правових актів. Водночас до останніх були включені окремі положення, що стосуються діяльності культурних організацій, і яких архіви зобов'язані дотримуватися. Архівісти були залучені до робочих груп для їх розроблення. Таким чином, інтеграція Словенії до ЄС в архівній сфері передбачала участь у формуванні архівної стратегії та розробленні нормативних актів ЄС, адаптацію національного законодавства до норм ЄС, упровадження правових норм ЄС у практичну діяльність державних архівів, участь у міжнародних архівних проєктах ЄС тощо.

Ключові слова: архіви; Республіка Словенія; Європейський Союз; архівне право; Європейська архівна група; Форум DLM; Європейський архівний портал; електронний архів.

Інтеграція України до Європейського Союзу (ЄС) є одним із головних напрямів державної політики¹. Хоча інтеграція до ЄС є передусім політичним та економічним процесом, він, утім, передбачає систематичне залучення всіх галузей суспільного буття – медицини, освіти, науки, культури. З метою налагодження співпраці між країнами-членами ЄС в архівній галузі було прийнято відповідні нормативні акти, що, однак, мають рекомендаційний характер; діють координаційні групи, які визначають стратегічні напрями співпраці, реалізуються архівні проєкти різних напрямів і різного масштабу. Український проєкт Стратегії розвитку архівної справи на період до 2025 року був розроблений з урахуванням загального євроінтеграційного курсу нашої держави².

Вітчизняні дослідники зверталися до аналізу різних аспектів, дотичних до нашої теми. Так, у низці наукових розвідок було проаналізовано нормативні акти ЄС, що стосуються архівної та суміжних галузей (Л. Приходько, Ю. Юринець)³. Численні науковці (М. Палієнко, Я. Ка-

¹ Див.: Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджена Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII. URL: <http://bit.ly/3XdH2I3> (дата звернення: 18.01.2024).

² Стратегія розвитку архівної справи до 2025 року (проєкт). URL: <https://bit.ly/3wtiUEg> (дата звернення: 18.01.2024).

³ Приходько Л. Ф. Збереження цифрової культурної спадщини – імператив XXI століття (за документами ЮНЕСКО і Європейського Союзу) // Архіви України. 2019. № 2. С. 67–92; *Її ж.* Оцифрування об'єктів культурної спадщини за нормативно-правовими документами Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав // Там само. 2020. № 1. С. 104–131; *Її ж.* «Сирітські твори» як об'єкти авторського права: поняття, правовий режим використання // Там само. 2022. № 2. С. 29–57; № 4. С. 98–121; *Юри-*

лакура⁴, О. Гаранін і Ю. Ковтанюк⁵, Л. Дідух і Н. Залеток⁶, О. Чиждова та І. Резнік⁷ та ін.) аналізують особливості й значення процесу діджиталізації архівної галузі в Україні; деякі дослідники (А. Майстренко, Р. Романовський, О. Рибачок, О. Індигова⁸ та ін.) розглядають європейський досвід цифровізації архівів, який є загальним вектором діяльності європейських архівів. Міжнародна діяльність українських архівістів у напрямі інтеграції до ЄС висвітлюється на порталі Укрдержархіву⁹.

нець Ю. Л. Адаптація законодавства України у сфері регулювання архівної справи до принципів і норм європейського права // *Правова інформатика*. 2014. № 3. С. 77–83; *Її ж.* Актуальні питання запобігання крадіжкам архівних документів у контексті європейських практик // *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2014. № 2. С. 155–159.

⁴ *Paliienko M.* Socio-cultural Mission of the Archives and New Strategies for Archival Management // *Atlanti*. Triest; Maribor : International Institute for Archival Science, 2019. Vol. 29. № 2. P. 110–124; *Палієнко М., Калакура Я.* Концептуалізація електронного архівознавства в контексті цифровізації українського суспільства // *Архіви України*. 2021. № 3. С. 36–65.

⁵ *Гаранін О. Я., Ковтанюк Ю. С.* До концепції інформатизації архівної справи в Україні // *Студії з архів. справи та документознавства*. 2017. Т. 24–25. С. 7–57.

⁶ *Дідух Л., Залеток Н. В.* Досвід українських архівів у створенні цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду // *Архіви України*. 2019. № 1. С. 87–101.

⁷ *Чиждова О., Резнік І.* Крок до архіву майбутнього : про реалізацію грантового проекту «Комплексна система інформатизації ЦДАМЛІМ України» за підтримки Українського культурного фонду // *Архіви України*. 2021. № 4. С. 197–214.

⁸ *Майстренко А., Романовський Р.* Оцифрування архівних документів у зарубіжних країнах : інформаційно-аналітичний огляд // *Архіви України*. 2018. № 1. С. 64–87; *Рибачок О.* Стратегії провідних країн світу у створенні національного цифрового ресурсу документальної спадщини [Електронний ресурс] // *Студії з архів. справи та документознавства*. 2017. Т. 24–25. С. 58–64; *Індигова О. Д.* Досвід країн Європейського Союзу в діджиталізації документів архівів і створення системи користування // *Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС? : тези наук.-практ. конф.* (2 груд. 2019 р., м. Миколаїв). Миколаїв, 2019. С. 184–187.

⁹ *Див.*, напр.: Анатолій Хромов про євроінтеграцію архівної сфери України. 04.12.2023. URL: <https://bit.ly/48cSvwd> (дата звернення: 04.01.2024); Перші кроки до інтеграції України до архівної спільноти ЄС. 17.05.2022. URL: <https://bit.ly/45ZXAGT> (дата звернення: 31.01.2024); Державна архівна служба України приєдналася до проекту «Архівний портал Європи». 15.10.2020. URL: <https://bit.ly/3P6fuAX> (дата звернення: 31.01.2024); Анатолій Хромов вперше представив архіви України на конференції європейських архівів AEG та EBNA. 25.08.2022. URL: <https://bit.ly/45E5C8J> (дата звернення: 31.01.2024); Анатолій Хромов взяв участь у професійних зустрічах європейських архівних організацій. 26.05.2023. URL: <https://bit.ly/3LcbOwt> (дата звернення: 31.01.2024); Анатолій Хромов взяв участь у конференції архівів ЄС DLM

Продовж. див. на наст. стор. —>

Оскільки робота з інтеграції України до ЄС наразі триває, особливої актуальності набуває вивчення досвіду інших країн у цій сфері. У фокусі нашого дослідження перебуває досвід Республіки Словенія (далі – РС, Словенія) щодо інтеграції до ЄС в архівній галузі. Він може бути врахований під час формування загальної стратегії інтеграції українських архівів у європейський простір і розроблення конкретних кроків для її реалізації.

Дослідження базується на застосуванні загальнонаукових (аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення) та спеціально-наукових (історико-джерелознавчого аналізу, анкетування) методів. Основою цього дослідження стали не лише релевантні нормативно-правові акти та опубліковані наукові розвідки з теми, а й відомості, отримані безпосередньо від словенських колег-архівістів. До Архіву Республіки Словенія (далі – Архіву РС) було надіслано анкету, яка містила питання щодо нормативних і практичних аспектів інтеграції Словенії до ЄС в архівній галузі. Висловлюємо щирю подяку старшій радниці з питань міжнародного співробітництва Архіву РС Наталії Глажар (Natalija Glažar) та її колегам, які долучилися до заповнення анкети.

Словенія підписала Договір про приєднання до ЄС у 2003 р. в Афінах і ратифікувала його під час референдуму. Членство Словенії набуло чинності 1 травня 2004 р. Проте ще до приєднання до ЄС Архів РС брав активну участь у міжнародній співпраці в архівній галузі. Так, він став членом Форуму DLM¹⁰ у 1996 р., майже від початку його існування. Тому участь в інших архівних проєктах ЄС була подальшим логічним напрямом розвитку міжнародної архівної співпраці Словенії. Різні форми архівної співпраці з країнами-членами ЄС входять у щорічні Програми діяльності Архіву РС (Розділ «Міжнародна діяльність»)¹¹, підлягають фінансуванню та фінансовій звітності¹².

Forum та зустрівся з очільником архівів Чехії Даніелем Долежалом. 09.09.2022. URL: <https://goo.by/cOF3I> (дата звернення: 20.01.2024).

¹⁰ Форум DLM є одним із перших і досі діючих проєктів ЄС в архівній галузі. Головною його метою є дослідження, просування та реалізація можливостей ширшої співпраці у сфері електронних архівів як між державами-членами, так і на рівні ЄС. Учасниками є представники національних архівних служб, урядового, комерційного та академічного секторів. Конференції проводяться кожні три роки, починаючи з 1996 р., а з 2002 р. Форум DLM також збирається раз на пів року в країні, яка головує в ЄС. Див.: The DLM Forum. URL: <https://www.dlmforum.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

¹¹ Див., напр.: Arhiv Republike Slovenije. Program varstva arhivskega gradiva za leto 2023 (Програма роботи Архіву РС на 2023 рік); Program varstva arhivskega gradiva za leto 2022; Program varstva arhivskega gradiva za leto 2021; Program varstva arhivskega gradiva za leto 2020. URL: <https://www.ias-triestemaribor.eu/?lang=en> (дата звернення: 16.01.2024).

¹² Див., напр.: Arhiv Republike Slovenije. Poročilo o delu za leto 2021 (Річний звіт Архіву РС за 2021 р.); Poročilo o delu za leto 2020 (Річний звіт

Проблеми інтеграції у правове поле ЄС в архівній галузі загалом і Словенії зокрема частково висвітлені у словенській історіографії. У цьому контексті необхідно згадати про діяльність словенсько-італійського Міжнародного інституту архівознавства (Трієст-Марибор) (International Institute for Archival Science of Trieste and Maribor)¹³. Ця установа відома порівняльними дослідженнями проблем архівної теорії та практики, видає фахові журнали «Atlanti», «Atlanti+». У 2018 р. під її егідою відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена порівняльному аналізу законодавства щодо персональних даних у країнах ЄС та його впливу на роботу архівів¹⁴. Матеріали доповідей частини учасників були оприлюднені у вигляді статей у спецвипуску журналу «Atlanti»¹⁵. Зокрема, досвід державних архівів Словенії щодо пасивного та активного захисту метаданих конфіденційних даних представлено у статті М. Новака (M. Novak)¹⁶. А у праці М. Г. Кастеллан (M. G. Castellan) та І. Марколонго (I. Marcolongo) репрезентовано італійський і словенський досвід щодо довгострокового зберігання архівних документів¹⁷.

Архівне законодавство ЄС та його архівна політика віднайшли широке відображення у наукових публікаціях словенської архівістки Н. Глажар. Так, у статті 2003 р. «Sodelovanje arhivskih služb v Evropski uniji» («Співпраця архівних служб у Європейському Союзі»)¹⁸ вона аналізує та реферує прийняті на той час документи ЄС в архівній галузі: Резолюція Ради ЄС та зустрічі міністрів ЄС від 14 листопада 1991 р. із питань архівів¹⁹, Звіт групи експертів про співпрацю архівів (1994) (т. зв. «Чорна книга»)²⁰ та затверджені на основі цього звіту Висновки Ради

Архіву РС за 2020 р.); Poročilo o delu za leto 2019 (Річний звіт Архіву РС за 2019 р.). URL: <https://www.gov.si/> (дата звернення: 16.01.2024).

¹³ International Institute for Archival Science of Trieste and Maribor.). URL: <https://www.gov.si/> (дата звернення: 21.03.2024).

¹⁴ 28th International Archival Day. URL: <https://www.iias-trieste-maribor.eu/convegni/convegno-2018/?lang=en> (дата звернення: 21.03.2024).

¹⁵ Atlanti. Vol. 28 No. 2 (2018) : General Data Protection Regulation. URL: <https://journal.almamater.si/index.php/Atlanti/issue/view/20> (дата звернення: 21.03.2024).

¹⁶ Novak, M. Upravljanje občutljivih podatkov in arhivska informativna pomagala [Management of Sensitive Data and Archival Finding Aids] // Atlanti. 2018. Vol. 28. No. 2. P. 33–41.

¹⁷ Castellan, M. G., Marcolongo, I. Documents, Processes, Transactions : the European Digital Archival (R)Evolution // Atlanti. 2018. Vol. 28. No. 2. P. 43–51.

¹⁸ Glažar N. Sodelovanje arhivskih služb v Evropski uniji // Arhivi. 2003. Letnik 26, št. 2. S. 259–264.

¹⁹ Resolution of the Council and the Ministers of Culture, meeting within the Council of 14 November 1991 on arrangements concerning archives. URL: <https://op.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

²⁰ Archives in the European Union. Report of the Group of Experts on the Coordination of Archives. Luxembourg, 1994. 102 p. URL: <https://op.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

ЄС від 17 червня 1994 р. щодо розвитку співпраці в архівній галузі²¹, Резолюція Ради ЄС від 6 травня 2003 р. щодо архівів країн-членів ЄС²².

У статті 2004 р. «Arhivsko područje i Evropska unija» («Архівний простір і Європейський Союз»)²³ серед іншого висвітлюються різні напрями архівної співпраці РС. На той час Архів РС і надалі брав участь у конференціях Форуму DLM. Також у 2004 р. Словенія долучилася до інших напрямів діяльності ЄС в архівній галузі. Так, директор Архіву Словенії брав участь у засіданнях Європейської ради національних архівістів (European Board of National Archivists – EBNA)²⁴. Представники Архіву РС були членами робочої групи, яка готувала звіт щодо європейської співпраці в галузі архівів на виконання Висновків Ради ЄС 1994 р. і щодо майбутніх напрямів співпраці. Результатом роботи групи став звіт 2005 р.: «Звіт про архіви у розширеному ЄС. Зростаюча архівна співпраця в Європі: план дій»²⁵ і затверджений на його основі документ, чинний та актуальний і досі: Рекомендації Ради ЄС від 14 листопада 2005 р. щодо пріоритетних дій, спрямованих на активізацію співпраці в архівній справі в Європі²⁶.

У публікації 2006 р. «Arhivi v Evropski uniji» («Архіви в Європейському Союзі»)²⁷ Н. Глажар досить детально репрезентує зміст Звіту 2005 р. Зазначимо, що в статті подано посилання на правові акти ЄС у перекладі словенською мовою, які розміщено на сайті національного законодавства.

²¹ Council Conclusions of 17 June 1994 concerning greater cooperation in the field of archives (94/C 235/03). URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

²² Council Resolution of 6 May 2003 on archives in the Member States. URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

²³ *Glazar N.* Arhivsko područje i Evropska unija // *Arhivska praksa*. 2004. Broj 7. S. 217–231.

²⁴ До складу EBNA входять керівники архівів країн-членів ЄС. Перша зустріч відбулася у 1999 р. Надалі і дотепер зустрічі зазвичай відбуваються раз на шість місяців у країні, яка головує в ЄС. EBNA активно формує стратегічні напрями архівної політики ЄС.

²⁵ Report on Archives in the enlarged European Union. Increased archival cooperation in Europe: action plan / Elaborated by the National Experts Group on Archives of the EU-Member States and EU-Institutions and Organs at the request of the Council of the European Union. 2006. 173 p. URL: <https://op.europa.eu/> (дата звернення: 20.01.2024).

²⁶ Recommendation 2005/835/EC of 14 November 2005 on priority actions to increase cooperation in the field of archives in Europe. URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 20.01.2024). Укр. пер.: Рекомендації Ради Європейського Союзу від 14 листопада 2005 р. щодо пріоритетних дій, спрямованих на активізацію співпраці в архівній справі в Європі (2005/835/EC) // *Архіви України*. 2006. № 1–6(259). С. 243–246.

²⁷ *Glazar N.* Arhivi v Evropski uniji // *Arhivi*. 2006. Letnik 29, št. 2. S. 235–252.

У публікації Н. Глажар 2015 р. «Arhivi u digitalnom dobu – stanje država članica EU-a i arhiva europske komisije» («Архіви в епоху цифрових технологій – країни-члени ЄС та архіви Європейської комісії»)²⁸ проаналізовано результати роботи Європейської архівної групи (European Archives Group – EAG²⁹), висвітлені у двох її звітах: 2008³⁰ та 2012³¹ рр., Звіт Комітету мудреців, а також новий нормативний документ ЄС – Директиву 2013/37/ЄС щодо повторного використання інформації державного сектору³². Особлива увага в статті приділена впливу інформаційних технологій на архівну справу.

Адаптація архівного та суміжного законодавства РС до правових норм ЄС. У своїх дослідженнях Н. Глажар цілком слушно зазначає, що законодавство ЄС в архівній галузі має рекомендаційний характер, стосується переважно різних архівних проєктів і тому не потребує імплементації на нормативному рівні. Щодо нормативних актів ЄС, які є обов'язковими для впровадження, то серед них є суміжні до архівної галузі, наприклад: щодо ввезення-вивезення культурних цінностей, повернення незаконно вивезених культурних цінностей, забезпечення авторського і суміжних прав, доступу до публічної інформації, захисту персональних даних тощо. На думку дослідниці, з ними слід гармонізувати передусім відповідні національні нормативні акти, а не безпосередньо архівне законодавство³³. Цей підхід і ліг в основу

²⁸ *Glažar N.* Arhivi u digitalnom dobu – stanje država članica EU-a i arhiva europske komisije // *Arhivski vjesnik*. 2015. Vol. 58. № 1. S. 99–120.

²⁹ Європейську архівну групу було створено у 2006 р. До її складу входять представники національних архівів країн-членів ЄС. Місія EAG полягає в забезпеченні співпраці національних архівів, інституцій ЄС, інших європейських організацій та в консультуванні Єврокомісії з питань, що стосуються архівів. Саме EAG розробляє проєкти нормативних актів щодо співпраці в галузі архівів і потім звітує щодо їх виконання Єврокомісії. *Див.*: European Archives Group. URL: <https://bit.ly/47W4Sx4> (дата звернення: 02.02.2024).

³⁰ European Archives Group. Progress Report to the Council on the implementation of Council Recommendation 2005/835/EC of 14 November 2005 on priority actions to increase cooperation in the field of archives in Europe (Звіт до Ради ЄС щодо впровадження Рекомендації Ради ЄС від 14 листопада 2005 р. щодо пріоритетних дій, спрямованих на активізацію співпраці в архівній справі в Європі). Brussels, 01.08.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 20.01.2024).

³¹ Report from the Commission to the Council. Summary. European Archives Group: Archives in Europe facing the challenges of the Digital Era. 2nd Progress Report to the Council (Архіви в Європі перед викликами цифрової ери: другий звіт про досягнення). (COM/2012/0513 final). URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 20.01.2024).

³² Directive 2013/37/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 Amending Directive 2003/98/EC on the Re-use of Public Sector Information. URL: <http://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 16.01.2024).

³³ *Glažar N.* Arhivsko področje i Evropska unija... S. 223.

стратегії Словенії щодо адаптації національного законодавства до законодавства ЄС.

Під час особистої консультації з Н. Глажар із приводу того, чи змінювалося у Словенії суто архівне законодавство у зв'язку зі вступом країни до ЄС, дослідниця повідомила, що жодних змін до нього внесено не було. Натомість законодавство ЄС було реалізовано в інших законодавчих і нормативно-правових актах, які прямо не регулюють діяльність архівів у Словенії. До цих законів були додані окремі положення, що стосуються діяльності культурних організацій (включно з архівами). Вони були випрацювані у співпраці з архівістами, однак основна робота щодо внесення змін до словенського законодавства у зв'язку зі вступом до ЄС була здійснена профільними міністерствами.

Так, що стосується Директиви 2014/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 р. про повернення предметів культури, незаконно вивезених із території держави-члена, та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1024/2012 (нова редакція)³⁴, її весь текст безпосередньо не було включено до Закону про захист документів, архівів та архівних установ³⁵ (далі – Закон про архіви), він лише цитується в одному з положень. Однак цю Директиву імплементовано до Закону про охорону культурної спадщини³⁶ і більш детально – до Закону про повернення незаконно вивезених об'єктів культурної спадщини³⁷. Архіви, як і всі інші сектори культури, зобов'язані дотримуватися цих законів, а отже, враховувати цю Директиву.

Регламент (ЄС) 2016/679 (Загальний регламент про захист даних)³⁸ імплементований у новому Законі про захист персональних даних³⁹. Таким чином, він не включений окремо до Закону про архіви, однак архіви зобов'язані повністю враховувати Закон про захист даних, який також має частину, спеціально присвячену архівам. Архіви також були

³⁴ Directive 2014/60/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the return of cultural objects unlawfully removed from the territory of a Member State and amending Regulation (EU) No 1024/2012 (Recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 16.01.2024).

³⁵ Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih. Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14. URL: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavu/arhiv/zakonodaja/> (дата звернення: 16.01.2024).

³⁶ Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 7/99, 110/02 – ZGO-1, 126/03 – ZVPOP KD від 16/08 – ZVKD-1.

³⁷ Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 126/03 in 8/16.

³⁸ Regulation (EU) 2016/679 – General Data Protection Regulation (GDPR). URL: <https://commission.europa.eu/> (дата звернення: 20.01.2024).

³⁹ Zakon o vzdelajnosti osebnih datablikov : Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2). Uradni list RS, št. 163/22.

залучені до міжсекторальної координації для розроблення нового закону та імплементації Регламенту ЄС GDPR. Координація для архівів відбувалася також на рівні ЄС, оскільки робота групи EAG у Брюсселі охоплювала і регламент GDPR. Під час роботи робочої групи, яка працювала над GDPR, за ініціативи деяких більш активних держав-членів ЄС архівні вимоги в ЄС були включені до GDPR, однак за координаційної підтримки всіх держав-членів.

Що стосується Директиви (ЄС) 2019/790 Європейського Парламенту та Ради від 17 квітня 2019 р. про авторське право і суміжні права на Єдиному цифровому ринку та внесення змін до Директив 96/9/ЄС і 2001/29/ЄС⁴⁰, її не імplementовано до Закону про архіви, але враховано в словенському законодавстві про авторське право і суміжні права⁴¹. Таким чином, архіви зобов'язані враховувати положення законодавства, що стосуються архівних документів з авторським правом.

Директиву (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20 червня 2019 р. про відкриті дані та повторне використання інформації державного сектору⁴² було імplementовано до Закону про доступ до публічної інформації⁴³. Архіви були задіяні у процедурі міжсекторальної координації для розроблення нового закону та імплементації директиви ЄС. До складу робочої групи увійшли представники всіх секторів культури (музеїв, бібліотек та архівів), а координацію забезпечувало відповідальне міністерство державного сектору.

Також Н. Глажар повідомила, що ці зміни в нормативних актах впроваджуються і в архівній практиці.

Доступ до законодавства ЄС в архівній галузі на офіційних сайтах. На офіційному порталі Системи правової інформації Республіки Словенія⁴⁴, окрім нормативно-правових актів РС, розміщено посилання на первинне та вторинне законодавство Європейського Союзу (включаючи нормативні акти в архівній галузі та суміжних галузях),

⁴⁰ Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

⁴¹ Act on Copyright and Related Rights. Official Gazette of the Republic of Slovenia, No. 16/07 – official consolidated text, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 and 130/22.

⁴² Directive (EU) 2019/1024 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on open data and the re-use of public sector information (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/> (дата звернення: 02.02.2024).

⁴³ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 в 141/22.

⁴⁴ Pravno-informacijskega sistema Republike Slovenije. URL: <http://pisrs.si/Pis.web/>

яке має бути імплементованим у правовий порядок Республіки Словенія; документи, що відображають історичну прецедентну практику Суду ЄС; а також рішення Європейського суду з прав людини, винесені на підставі заяв громадян Словенії. На офіційному порталі законодавства ЄС (<https://eur-lex.europa.eu/>), згідно з принципами мовної політики організації, розміщено офіційні переклади нормативних актів ЄС мовами країн-членів, зокрема словенською. Але станом на сьогодні не все законодавство ЄС повністю перекладено мовами всіх країн-членів, база даних постійно розширюється. У Словенії багато державних службовців у міністерствах професійно допомагають у редагуванні перекладів. Як повідомила Н. Глажар, публікація законодавства ЄС є обов'язком кожного міністерства і їхньою спеціальною сферою роботи.

Участь у діяльності координаційних груп ЄС в архівній галузі. Директор Архіву РС постійно бере участь у засіданнях EBNA. Представники Архіву РС беруть активну участь у діяльності EAG – не тільки в засіданнях, а й в поточній діяльності (заповнення анкет, надсилання даних, збирання та узагальнення інформації тощо). Завдяки участі в роботі координаційних органів ЄС в архівній справі Архів РС має можливість впливати на формування архівної політики ЄС.

Архів РС бере участь у трирічних конференціях Форуму DLM, піврічних зустрічах, тематичних конференціях (а також іноді виступає їх організатором), співпрацює в керівництві, прийнятті рішень, бере участь у щорічних засіданнях виконавчого комітету, в електронному листуванні; його представники здійснюють консультації щодо довгострокового зберігання електронних документів. Так, у 2023 р. архівісти РС брали участь у трирічній конференції зі збереження цифрових даних у Саламанці (Іспанія, 23–24 жовтня).

Окрім аналізу архівного та суміжного законодавства ЄС, адаптації національного профільного законодавства, долучення до формування архівної політики ЄС, Архів РС брав і продовжує брати активну участь у різних проектах з архівної співпраці країн-членів ЄС.

Участь в архівних проектах ЄС. Діджиталізація є одним із головних стратегічних пріоритетів ЄС, оскільки вона є перспективною для досягнення економічних цілей організації. Відповідно, вона стосується усіх сфер діяльності, закріплена на нормативному рівні та активно впроваджується, у т. ч. і в культурній політиці загалом та архівній зокрема. Крім Форуму DLM, який, починаючи з 1996 р., цілеспрямовано та систематично займається питаннями електронних архівів, у ЄС було реалізовано ще кілька масштабних проектів, до яких долучилася і Словенія.

Проект E-ARK (e-Archiving). Цей багатонаціональний пілотний проект з електронного архівування та довгострокового збереження

даних було здійснено у 2014–2017 рр.⁴⁵ Архів РС брав участь у його продовженнях. У 2018–2019 рр. це був проєкт E-ARK4ALL, його розробляв консорціум з п'яти установ⁴⁶, включаючи Архів РС. У 2019–2021 рр. здійснювався проєкт E-ARK3, у розробленні якого було задіяно 20 партнерів⁴⁷. У 2022 р. розпочато новий етап проєкту (до 2024 р.), в якому бере участь 26 європейських організацій, у т. ч. Архів РС. Проєкт фінансується Європейською Комісією. Напрями діяльності Архіву РС: забезпечення сумісності з іншими програмами, що діють у рамках Європейської Комісії (встановлення зв'язків з eHealth, eIDAS, Europeana, eJustice); організація зустрічей та підготовка навчальної програми у сфері електронного архівування⁴⁸.

Archives Portal Europe (APE, Архівний портал Європи, <https://www.archivesportaleurope.net>). Архів Словенії залучений до проєкту з 2009 р., є членом фонду APEF і членом зборів із правом голосу. Бере участь у щорічних зборах координаторів⁴⁹. Наразі (станом на лютий 2024 р.) на APE представлено всі державні архівні інституції Словенії: Архів РС, Архів провінції Копер, Архів провінції Марибор, Архів провінції Нова Гориця, Історичний архів Целе, Історичний архів у Птуї, Історичний архів у Любляні⁵⁰. Щодо всіх цих архівів розміщено інформацію про їхні контактні дані (адреса, адреса ел. пошти, веб-адреса, номер телефону) та про умови обслуговування, а також є гугл-форма для надсилання запиту. Два із вказаних архівів (Архів РС, Архів провінції Марибор) розмістили на порталі також переліки та описи фондів, цифрові матеріали⁵¹. APE інтегровано до глобального цифрового ресурсу європейської культурної спадщини Europeana (<https://www.europeana.eu/>), таким чином Словенія є постачальником інформації і для цього ресурсу.

⁴⁵ Загалом про проєкт *див.*: E-ARK. URL: <http://www.eark-project.com/>

⁴⁶ Про участь Архіву РС *див.*: Projekt E-ARK4ALL. URL: <https://www.gov.si/> (дата звернення: 16.01.2024).

⁴⁷ Про участь Архіву РС *див.*: Projekt E-ARK3. URL: <https://www.gov.si/> (дата звернення: 16.01.2024).

⁴⁸ *Див.*: Projekt E-ARK. URL: <https://www.gov.si/> (дата звернення: 16.01.2024). *Див.* також: Arhiv Republike Slovenije. Program varstva arhivskega gradiva za leto 2023. S. 48.

⁴⁹ Arhiv Republike Slovenije. Program varstva arhivskega gradiva za leto 2023. S. 49.

⁵⁰ List of all institutions represented on Archives Portal Europe (18 July 2023) (Список усіх інституцій, представлених на Archives Portal Europe (упорядкований за країнами, включаючи інституції, вміст яких ще не опубліковано, станом на 18 липня 2023 р.)) URL: <https://bit.ly/3Z2RIQu> (дата звернення: 16.01.2024).

⁵¹ List of institutions that have made content available on Archives Portal Europe already (ordered by country); 18 July 2023. URL: <https://bit.ly/3UwD8Lm> (дата звернення: 16.01.2024).

Time Machine (<http://timemachine.eu/>) – міжнародний проєкт, до якого долучилися понад 600 організацій із 40 країн Європи і Північної Америки. Мета проєкту – колективне створення цифрової інформаційної системи, яка відображає економічну, соціальну, культурну та географічну еволюцію Європи в різні часи. Проєктом передбачається не тільки створення великої цифрової бази даних щодо історичного минулого Європи (включаючи всі етапи її розвитку), а й подальше моделювання гіпотетичних просторово-часових 4D-реконструкцій. Передбачається, що реалізація проєкту сприятиме зміцненню відчуття європейської ідентичності, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), креативних індустрій, освітньо-наукового контенту, туризму, а також може бути корисною в міському плануванні, землеустрої та розвитку «розумних міст». Цей проєкт отримав фінансування від програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» за грантовою угодою № 820323. Архів РС є асоційованим партнером консорціуму.

Проєкт e-ARH.si (створення Словенського публічного електронного архіву) є національним проєктом, але його варто згадати, оскільки він узгоджується із загальною стратегією цифрового розвитку ЄС і на окремих етапах також фінансувався ЄС. У 2008 р. Архів РС розпочав розроблення проєкту електронного архіву. У 2010–2015 рр. було розпочато здійснення проєкту (частину коштів було отримано з європейських фондів у межах програми OPRR). У 2016 р. було розроблено стратегію проєкту на 2016–2020 рр., гроші на здійснення проєкту отримано в межах програми соціального розвитку ЄС (ESS). Наступний етап проєкту запланований на 2022–2025 рр., фінансується ЄС (фінансова програма NOO)⁵². Деякі матеріали, створені під час реалізації проєкту, опубліковано на сайті (розміщено рекомендації для творців електронних документів, зокрема розроблено програму фахового навчання) та для користувачів електронним архівом)⁵³. Серед стратегічних завдань Архіву РС – розроблення стратегії електронного архівування на період 2023–2027 рр.; подальше поповнення Публічного електронного архіву шляхом додавання вже оцифрованих матеріалів і шляхом продовження оцифрування⁵⁴. Завдяки створенню електронного архіву та систематичному оцифруванню архівних колекцій Словенія також змогла стати постачальником інформації для цифрових ресурсів APE та Europeana, згаданих вище.

⁵² Nadaljnji razvoj sistema e-ARH.si, strateški in operativni cilji (Подальший розвиток системи e-ARH.si, стратегічні та операційні цілі). URL: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/projekt-e-arh-si-noo-20222025/nadaljnji-razvoj-sistema-e-arh-si-strateski-in-operativni-cilji/> (дата звернення: 16.01.2024).

⁵³ Rezultati projekta. URL: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/projekt-e-arh-si/nov-page-200326125329/> (дата звернення: 16.01.2024).

⁵⁴ Arhiv Republike Slovenije. Program varstva arhivskega gradiva za leto 2023. S. 5–6, 10, 47.

Також Словенія брала участь і в інших архівних проектах ЄС.

ICARUS (<http://www.icar-us.eu/>) – це Міжнародний центр архівних досліджень; деякі його проекти здійснюються в межах рамкових програм ЄС. Архів РС є членом консорціуму, бере участь у щорічних зустрічах.

Архів РС є асоційованим членом зі статусом спостерігача **Європейської мережі офіційних органів, відповідальних за збереження архівів таємних служб** (The European Network of Official Authorities in Charge of the Secret-Police Files). Ця організація була створена в грудні 2008 р. як платформа співпраці установ, які зберігають архівні колекції колишніх комуністичних державних таємних служб. На зустрічі в Берліні в грудні 2013 р. було прийнято рішення оцифрувати архіви колишніх комуністичних служб державної безпеки, у 2016 р. вирішено опублікувати їх на веб-порталі Інституту національної пам'яті (Польща)⁵⁵. Архів РС бере участь у щорічних зустрічах задля зміцнення співпраці та обміну досвідом, зокрема щодо захисту персональних даних і використання розсекреченої інформації.

Проект **«Gustav Tönnies and Sons»** («Густав Тьонніс і сини»). Архів РС є організатором цього проекту, а його координацію здійснює Н. Глажар. Метою проекту є збирання та облік архівної інформації про Густава Тьонніса (1814–1886) та його нащадків, які були успішними підприємцями в будівельній галузі протягом століття (до Другої світової війни) і зробили вагомий вплив на економічний розвиток Словенії. Планується видання тематичного путівника. У проекті, крім Архіву РС, беруть участь: Словенсько-шведська асоціація, Державний архів Хорватії, Державний архів у Загребі, Державний архів у Рієці, Історичний архів Сараєво, Архів Боснії та Герцеговини і ще два словенські архіви: Історичний архів Любляни, Регіональний архів Марибора⁵⁶.

Таким чином, Архів РС бере активну участь у діяльності органів ЄС, які формують стратегію архівної співпраці країн-членів (EBNA та EAG). Законодавство ЄС в архівній галузі та архівні проекти ЄС були предметом наукового вивчення з боку словенських архівістів, інформація про них висвітлювалася в архівних часописах, на конференціях і семінарах. Законодавство ЄС, у т. ч. в архівній та суміжних галузях, поступово перекладається словенською мовою за участі

⁵⁵ The European Network of Official Authorities in Charge of the Secret-Police Files. URL: <https://sovietblocksecurity.eu/>. Див. також: Handbook of the European Network of Official Authorities in Charge of the Secret-Police Files. Prague, 2013. URL: <https://bit.ly/49tHiI8> (дата звернення: 16.01.2024).

⁵⁶ Arhiv Republike Slovenije. Program varstva arhivskega gradiva za leto 2023. S. 49; Gustav Tönnies (1814–1886) in njegova zapuščina. URL: <https://www.gov.si/novice/2021-02-01-gustav-toennies-18141886-in-njegova-zapuscina/>; Mednarodni dan arhivov 2019 – otvoritev razstave Gustav Tönnies in sinovi. URL: <https://bit.ly/3HU0zqo> (дата звернення: 16.01.2024).

словенських держслужбовців із профільних міністерств. Із ним можна ознайомитися як на порталі законодавства ЄС (<https://eur-lex.europa.eu/>), так і на національному порталі законодавства (<http://www.pisrs.si/>), де розміщено також переклади англійською мовою основних нормативних актів РС. Оскільки нормативні акти ЄС, які безпосередньо стосуються архівів, не потребують обов'язкової імплементації, в архівне законодавство РС у межах інтеграції до ЄС не було внесено жодних змін. Суміжне законодавство ЄС, що потребує обов'язкового впровадження, було імплементовано профільними міністерствами до відповідних національних законодавчих і нормативно-правових актів, які прямо не регулюють діяльність архівної галузі Словенії, однак містять окремі положення щодо діяльності культурних організацій, яких архіви зобов'язані дотримуватися. До розроблення цих положень долучилися і словенські архівісти.

Архів РС є постійним учасником Форуму DLM практично від його створення, активно долучився до проекту електронного архівування E-ARK та до створення, наповнення і підтримки Архівного порталу Європи (APE). При створенні власного цифрового архіву було залучено кошти в межах різних програм ЄС. Словенія співпрацювала і співпрацює з країнами-членами ЄС і в межах інших архівних проєктів.

Отже, інтеграція Словенії до ЄС в архівній галузі має комплексний характер: вона відбувається як на нормативному рівні (долучення до формування архівної стратегії та розроблення нормативних актів ЄС, адаптація національного законодавства до норм ЄС), так і на практичному (впровадження правових норм ЄС у практичну діяльність державних архівів, участь у міжнародних архівних проєктах ЄС).

Відомості про фінансування дослідження. Ця стаття підготовлена та оприлюднена в межах апробації наукових результатів, отриманих під час виконання Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства планової науково-дослідної роботи «Стан, тенденції і перспективи інтеграції Україна – ЄС в архівному секторі», затвердженої наказом Державної архівної служби України від 31.10.2022 р. № 86 «Про організацію виконання наукових робіт у сфері архівної справи та діловодства у 2023 році».

REFERENCES

1. Chyzhova, O. & Reznik, I. (2021). Krok do arkhivu maibutnoho : pro realizatsiiu hrantovoho proiektu «Kompleksna systema informatyzatsii TsDAMLML Ukrainy» za pidtrymky Ukrainskoho kulturnoho fondu [A Step Towards the Archives of the Future : on the Implementation of the Grant Project «Integrated Informatization System of the Central State Archives Museum of Literature and Art of Ukraine» with the Support of the Ukrainian Cultural Foundation]. *Arkhivy Ukrainy*, 4, 197–214 [in Ukrainian].

2. Castellan, M. G. & Marcolongo I. (2018). Documents, Processes, Transactions : the European Digital Archival (R)Evolution. *Atlanti*, 28(2), 43–51 [in English].

3. Didukh, L. V. & Zaliatok, N. V. (2019). Dosvid ukrainskykh arkhiviv u stvorenni tsyfrovoho fondu korystuvannya dokumentamy Natsionalnoho arkhivnoho fondu [Experience of Ukrainian archives in creating a digital fond using documents of the National Archive Fond]. *Arkhivy Ukrainy*, 1, 87–101 [in Ukrainian].

4. Glažar, N. (2003). Sodelovanje arhivskih služb v Evropski uniji [Participation of the archives in the European Union]. *Arhivi*, 26(2), 259–264 [in Slovenian].

5. Glažar, N. (2004). Arhivsko področje i Evropska unija [Archive area and the European Union]. *Arhivska praksa*, 7, 217–231 [in Slovenian].

6. Glažar, N. (2006). Arhivi v Evropski uniji [Archives in the European Union]. *Arhivi*, 29(2), 235–252 [in Slovenian].

7. Glažar, N. (2015). Arhivi u digitalnom dobu – stanje država članica EU-a i arhiva europske komisije [Archives in the digital age – the state of the EU member states and the archives of the European Commission]. *Arhivski vjesnik*, 58(1), 99–120 [in Slovenian].

8. Haranin, O. Ya. & Kovtaniuk, Yu. S. (2017). Do kontseptsii informatyzatsii arkhivnoi spravy v Ukraini [To the concept of informatization of archival affairs in Ukraine]. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva* (Vol. 24–25, pp. 7–57) [in Ukrainian].

9. Indykova, O. D. (2019). Dosvid krain Yevropeiskoho Soiuzu v dyhitalizatsii dokumentiv arkhiviv i stvorennya systemy korystuvannya [Experience of the countries of the European Union in digitalization of archive documents and creation of a system of use]. *Abstract of Papers : Lisabonskyi dohovir – 10 rokiv pislya nabuttya chynnosti. Shcho zminylosya u funktsionuvanni YES?* (pp. 184–187). Mykolayiv [in Ukrainian].

10. Maystrenko, A. & Romanovskyi, R. (2018). Otsyfrovuvannya arkhivnykh dokumentiv u zarubizhnykh krainakh : informatsiino-analitychnyi ohliad [Digitization of archival documents in foreign countries : an informational and analytical review]. *Arkhivy Ukrainy*, 1, 64–87 [in Ukrainian].

11. Novak, M. (2018). Upravljanje občutljivih podatkov in arhivska informativna pomagala [Management of Sensitive Data and Archival Finding Aids]. *Atlanti*, 28(2), 33–41 [in Slovenian].

12. Paliienko, M. (2019). Socio-cultural Mission of the Archives and New Strategies for Archival Management. *Atlanti*, 29(2), 110–124 [in English].

13. Paliienko, M. & Kalakura, Ya. (2021). Kontseptualizatsiia elektronnoho arkhivoznavstva v konteksti tsyfrovizatsii ukrainskoho suspilstva [Conceptualization of electronic archival studies in the context of digitization of Ukrainian society]. *Arkhivy Ukrainy*, 3, 36–65 [in Ukrainian].

14. Prykhodko, L. (2020). Otsyfrovuvannya ob'ektiv kulturnoi spadshchyny za normatyvno-pravovymy dokumentamy Yevropeiskoho Soiuzu u sferi avtorskoho prava i sumizhnykh prav [Digitization of the cultural heritage objects in accordance with the European Union Copyright ad related right legislation]. *Arkhivy Ukrainy*, 1, 104–131 [in Ukrainian].

15. Prykhodko, L. (2022). «Syritski tvory» yak ob'ekty avtorskoho prava : poniattia, pravovi rezhym vykorystannia [«Orphan works» as objects of copyright : concept, legal regime of use]. *Arkhivy Ukrainy*, 2, 29–57; 4, 98–121 [in Ukrainian].

16. Prykhodko, L. F. (2019). Zberezhennia tsyfrovoi kulturnoi spadshchyny – imperatyv XXI stolittia (za dokumentamy YuNESKO i Yevropeiskoho Soiuzu) [Preservation of digital cultural heritage – imperative of the XXI century (According to documents of UNESCO and the European Union)]. *Arkhivy Ukrainy*, 2, 67–92 [in Ukrainian].

17. Rybachok, O. (2017). Stratehii providnykh krain svitu u stvorenni natsionalnoho tsyfrovoho resursu dokumentalnoi spadshchyny [Strategies of leading countries in the creation of a national digital resource of documentary heritage]. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva*. (Vol. 24–25, pp. 58–64) [in Ukrainian].

18. Yurinets, Yu. L. (2014) Aktualni pytannia zapobihannia kradizhkam arkhivnykh dokumentiv u konteksti yevropeiskykh praktyk [Current issues of preventing theft of archival documents in the context of European practices]. *Borotba z orhanizovanoi zlochynnistiu i koruptsiieiu (teoria i praktyka)*, 2, 155–159 [in Ukrainian].

19. Yurynets, Yu. L. (2014). Adaptatsiia zakonodavstva Ukrainy u sferi rehuliuвання arkhivnoi spravy do pryntsyviv i norm yevropeiskoho prava [Adaptation of the legislation of Ukraine in the sphere of regulation of archival matters to the principles and norms of European law]. *Pravova informatyka*, 3, 77–83 [in Ukrainian].

Nataliia Zaliatok

Doctor of Historical Sciences,
Senior Research Associate,
Head of the Department for Archival Studies,
Ukrainian Research Institute
of Archival Affairs and Records Keeping
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5319-3876>

Yevheniia Chornomorets

Candidate of Philosophical Sciences,
Senior Research Fellow of the Department for Archival Studies,
Ukrainian Research Institute
of Archival Affairs and Records Keeping
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1521-0129>

**INTEGRATION TO THE EUROPEAN UNION IN THE FIELD
OF ARCHIVES: THE EXPERIENCE OF THE REPUBLIC
OF SLOVENIA**

Abstract. The purpose of the article is to analyse the long-term practical experience of the Republic of Slovenia in joining European Union (EU) initiatives in the archival field. This will make it possible to study and highlight the interaction practices of archival institutions of the EU member states and the specifics of the implementation of EU legislation related to the archival sphere at the national level.

So far, these problems have not received enough attention in scholarly works. In addition, this scientific research can have practical significance for the formation of a general strategy for the integration of Ukrainian archives into the European space and the development of specific steps for it. **The research methodology** is based on the complex application of general scientific methods (analysis, synthesis, comparison, generalization) and special scientific methods (of historical and source analysis, of questionnaire). **Scientific novelty.** For the first time in Ukrainian historiography, the article analyses various activities of the Archives of the Republic of Slovenia (ARS) related to EU integration. The article highlights how national archival and related legislation was adapted to EU law. It also identifies the projects of archival cooperation between EU member states in which Slovenia participated. The basis of this study was not only relevant legal acts and published studies on the topic, but also information obtained directly from Slovenian archivists. The **conclusions** summarize the results of the research. It was shown that the ARS is actively involved in the activities of the EU bodies that formulate the strategy of archival cooperation of the member states (European Board of National Archivists (EBNA) and European Archives Group (EAG)). During Slovenia's integration into the EU, the national archival legislation has not changed, since the EU legislation directly related to the archival sphere is of a recommendatory nature, and the mandatory related EU legislation has been implemented only in the relevant national legislative and regulatory acts. At the same time, these acts include certain provisions related to the activities of cultural organisations, which archives are obliged to comply with. Archivists were involved in working groups for their development. Thus, Slovenia's integration into the EU in the archival field involved participation in the development of the archival strategy and EU regulations, adaptation of national legislation to EU norms, implementation of EU legal norms in the practical activities of state archives, participation in international EU archival projects, etc.

Key words: archives; Republic of Slovenia; European Union; archival law; European Archival Group; DLM Forum; Archives Portal Europe; electronic archive.